

Razvoj novih praks za upravljanje gozdnih posesti

Štiri kmetije, lastnice manjših gozdnih posesti, so se v letu 2020 povezale za izvedbo pilotnega projekta na temo upravljanja malih gozdnih posesti z upoštevanjem večnamenskosti gozda. Načrtovane aktivnosti pilotnega projekta pokrivajo različna področja, ki zahtevajo širok nabor znanj in izkušenj. V tej luči je bilo oblikovano kompetentno partnerstvo, ki poleg kmetije Volk, kmetije Mahne, kmetije Jernejevi, kmetije Žustovi in kmetije Morelj vključuje še Društvo lastnikov gozdov Vrhe-Vremščica, Višjo strokovno šolo iz Postojne ter mednarodno priznani svetovalni in raziskovalni podjetji, ki delujeta na področju trajnostnega razvoja in obnovljivih materialov, Stritih svetovanje za trajnostni razvoj in Innorenew CoE.

Ne glede na obstoječe strokovne podlage za upravljanje z gozdom je gospodarjenje z zasebnimi gozdovi premalo dejavno. Predvsem to velja za male lastnike gozdov, ki praviloma izvajajo gozdnogojitvene ukrepe iz gozdno gospodarskih načrtov (GGN) le v manjši meri in brez upoštevanja koncepta mnogonamenskosti gospodarjenja z gozdom oziroma upoštevanja vseh funkcij gozda. Razlogov za takšno stanje je več. Glavni razlog je, da manjšim lastnikom gozd ne predstavlja glavnega vira zaslužka. Pomembnejša je kmetijska dejavnost in zaposlitev izven kmetije. Drugi pomemben razlog je tudi to, da nimajo ustreznega znanja in informacij. Manjši lastniki gozdov v večini primerov ne poznajo podatkov, ki jih vključujejo GGN, niti jih ne znajo poiskati. Prav tako nimajo ustreznega znanja za izvajanje ukrepov, ki jih GGN predvidevajo. Izvajanje ukrepov GGN sicer poteka v sodelovanju z Zavodom za gozdove (ZGS) in revirnimi gozdarji, ki poskrbijo za strokovno plat in razlago ukrepov lastnikom gozdov. Vendar pa so predvsem mali lastniki gozdov

Prisotnost partnerjev pri ogledu gozdne posesti kmetije Mahne na Tatrah dne 19. 3. 2021.

s tega vidika zapostavljeni, saj se jim revirni gozdarji zaradi drugih prioritet ZGS (sanacija ujm, obsežne sanitarne sečnje, številni izredni dogodki) ter kadrovske podhranjenosti ne uspejo dovolj posvečati.

Namen projekta je razvoj praks za izboljšanje gospodarjenja z majhnimi gozdnimi posestmi, ki bodo temeljile na Načrtu gozdnih posesti za štiri v projektu sodelujoče kmetije. Načrti, ki se pripravljajo, bodo oblikovani na ravni posamezne kmetije. Cilje in ukrepe GGN s strateške ravni bodo ob upoštevanju ciljev lastnikov prenesli na izvedbeno raven v prakso lastnikov malih gozdnih posesti. Pri tem je velika pozornost namenjena tudi načrtovanju ukrepov za krepitev vseh funkcij gozda.

Na podlagi pripravljenih načrtov za štiri gozdne posesti bodo predvideni ukrepi tudi pilotno izvedeni. Poleg tega so aktivnosti usmerjene tudi v izobraževanje in informiranje lastnikov gozdov, spodbujanje povezovanja, vključevanja v lesno-predelovalne verige in iskanja novih, inovativnih rešitev in možnosti rabe lesa. Ob zaključku projekta bo pripravljena Analiza izvedljivosti prenosa Načrtov gozdnih posesti v prakso drugih kmetij.

V februarju in marcu so potekali terenski ogledi gozdnih posesti partnerskih kmetij, pri katerih so poleg partnerjev projekta sodelovali tudi revirni gozdarji. Višja strokovna šola je predhodno pripravila osnutke načrtov za gozdne posesti, na terenu je potekal ogled teh posesti ter primerjava stanja z GGN in osnutki posestnih načrtov. Ugotovljeno je bilo, da načrti dobro predstavljajo stanje, po ogledu gozdnih parcel se je določilo kratkoročne in dolgoročne ukrepe za krepitev vseh funkcij gozdov sodelujočih kmetij. Načrtovane ukrepe se bo na kmetijah pilotno izvedlo v letih 2021 in 2022.

Projekt se zaključi v letu 2022, skupna vrednost projekta je 83.795,67 EUR.

Projekt je sofinanciran iz Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja in Republike Slovenije v okviru Programa razvoja podeželja 2014-2020.